C/2024/6866

28.11.2024

Avizul Comitetului Economic și Social European

Consolidarea acțiunilor subsecvente dialogului UE cu tinerii prin intermediul monitorizării și al orientărilor privind transparența

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2024/6866)

Raportoare: **Katrīna LEITĀNE**

Decizia Adunării Plenare	18.1.2024
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	4.9.2024
Data adoptării în sesiunea plenară	18.9.2024
Sesiunea plenară nr.	590
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	216/1/2

1. Concluzii și recomandări

1.1. Participarea activă a tinerilor la procesul de definire și elaborare a politicilor și de luare a deciziilor este recunoscută ca o componentă vitală a unei democrații sănătoase și adaptate pentru toate generațiile ([1]). Pentru a fi eficiente, mecanismele de participare a tinerilor trebuie să fie transparente pentru fiecare parte interesată ([2]) și să consolideze încrederea tuturor actorilor și generațiilor ([3]). Interesele și preocupările tinerilor trebuie luate în considerare în fiecare etapă a ciclului de elaborare a politicilor, luând totodată în considerare că politicile pentru tineret țin în cea mai mare parte de competența statelor membre.

1.2. Deși recunoaște că tinerii cu drept de vot și de a candida pot fi reprezentați în sistemele democratice, fiind reprezentați și de organizațiile societății civile și de dialog civil, instituțiile și organismele UE depun eforturi și pentru a consolida tot mai mult aspectele legate de tineret în procesul de elaborare a politicilor UE, de exemplu testul din perspectiva tinerilor privind politicile UE ([4]). Dialogul UE cu tinerii (DUET) este alt mecanism care le permite tinerilor să devină parte a proceselor democratice la nivelul UE.

1.3. CESE subliniază că orice mecanism de implicare și participare a tinerilor ar trebui conceput astfel încât să fie evitate suprapunerile și multiplicarea sarcinilor și rolurilor. În acest cadru, fiecare mecanism de participare a tinerilor, cum ar fi DUET, ar trebui să-i implice pe tineri în alegerea temelor și în pregătire, implementare, monitorizare, evaluare și diseminare. După caz, tinerii ar trebui să aibă și posibilitatea de a participa la activități de monitorizare și la deliberări. Ca atare, ar trebui să existe strategii de monitorizare și diseminare ([5]) în cadrul fiecărui mecanism de participare a tinerilor, pentru a-i informa cu privire la impactul pe care l-a avut participarea lor ([6]), inclusiv în procesele dialogului UE cu tinerii.

([1]) 567528-fit-for-generations-global-youth-report-highlights.pdf (oecd.org).
https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+GBR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd.
https://app.box.com/s/e2stctnkiv14amhdugn12814cp1jx2ta.

([2]) https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+GBR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd.
https://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf.

([3]) https://www.oecd.org/mena/governance/Young-people-in-OG.pdf.

([4]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_24_86.

([5]) Strategia privind participarea tinerilor (salto-youth.net).

([6]) 0017-20_FINAL_Policy20Paper20on20Quality20Youth20Participation.pdf (youthforum.org).

1.4. CESE propune instituirea unor orientări în sprijinul monitorizării și diseminării rezultatelor și impactului dialogului UE cu tinerii și invită Comisia și statele membre să sprijine o gestionare pe termen lung, durabilă și funcțională a dialogului UE cu tinerii, inclusiv instituirea unor procese de memorie instituțională pentru a spori deschiderea, transparența și responsabilitatea acestui dialog cu tinerii.

1.5. Rolul potențial al CESE în cadrul dialogului UE cu tinerii va fi explorat în continuare, de pildă prin parteneriat cu grupul de lucru al platformei părților interesate din domeniul tineretului sau prin cooperarea cu țara care deține președinția Consiliului UE în cadrul Grupului european de coordonare (ESG) pentru a consolida legătura cu organizațiile de tineret și implicarea lor în procesul dialogului UE cu tinerii.

2. **Observații generale**

2.1. Dialogul UE cu tinerii este un mecanism consultativ coordonat de trioul de președinții ale Consiliului UE. Fiecare stat membru care deține Președinția UE prezintă priorități și conduce procesul de implementare a dialogului UE cu tinerii în cursul mandatului său de șase luni. Grupul de coordonare european (GCE) este o platformă prin intermediul căreia trioul de președinții se reunește și coordonează periodic procesele dialogului UE cu tinerii. Forumul European de Tineret (YFJ) este membru permanent al GCE și oferă sprijin administrativ. Grupurile de lucru naționale desfășoară la nivel național consultări și alte activități ale dialogului UE cu tinerii. Tinerii cercetători selectați prin proceduri deschise sprijină metodologia și analizele în cadrul proceselor dialogului UE cu tinerii începând cu 2017.

2.2. Strategia UE pentru tineret 2019-2027 ([7]) este principalul document global de politică ce stabilește și definește dialogul UE cu tinerii, procesele și obiectivele sale; de asemenea, ea precizează că Erasmus+ Tineret este unul din principalele mecanisme de punere în aplicare a dialogului UE cu tinerii ([8]). Recent, a fost efectuată o evaluare intermediară a Strategiei UE pentru tineret ([9]) și un exercițiu similar este în curs de desfășurare în cazul programului Erasmus+ Tineret ([10]), ambele vizând identificarea mecanismelor puse în aplicare în cea mai mare măsură posibilă și a ajustărilor care ar putea fi necesare pentru a atinge mai bine obiectivele acestor inițiative. Rezoluția de stabilire a proceselor de guvernanță care se aplică dialogului UE cu tinerii prevede explicit (la punctul 15) un proces de evaluare pentru ajustări adecvate în viitor ([11]). Aceasta reprezintă o ocazie de a dezvolta în continuare dialogul UE cu tinerii, și anume transparența și responsabilitatea față de tineri și față de alte părți interesate. În plus, unul dintre obiectivele explicite ale actualului (al 10-lea) ciclu al dialogului UE cu tinerii este consolidarea și dezvoltarea în continuare a proceselor DUET ([12]), iar un raport de evaluare deja disponibil menționează în mod clar monitorizarea și colectarea datelor printre recomandările pentru dezvoltarea în continuare a dialogului UE cu tinerii ([13]).

2.3. Rezoluția de stabilire a cadrului operațional al dialogului UE cu tinerii prevede clar că este necesar să se asigure *„o evaluare participativă a ciclului, monitorizarea și urmărirea acestuia, precum și utilizarea și diseminarea pe scară largă a rezultatelor DUET”* ([14]). Cu toate acestea, ar trebui remarcat faptul că DUET este pusă în aplicare de diverse state membre ale UE și, ca atare, autoritatea de coordonare se schimbă o dată la șase luni din cauza președinției prin rotație a Consiliului UE. Posibilitatea de a stabili orientări menite să sprijine țările care dețin președinția pentru a se asigura că monitorizarea și diseminarea se desfășoară în mod consecvent în toate ciclurile DUET este prezentată în Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre reuniți în cadrul Consiliului de stabilire a orientărilor privind guvernanța dialogului UE cu tinerii – Strategia Uniunii Europene pentru tineret pentru perioada 2019-2027 ([15]).

2.4. Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind rezultatele celui de al 9-lea ciclu al dialogului UE cu tinerii semnalează și necesitatea unei abordări uniforme și sistematice a monitorizării și diseminării ([16]).

([7]) JO C 456, 18.12.2018, p. 1.
([8]) Cf. de exemplu: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-3/youth-together.
([9]) Raport privind evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE pentru tineret 2019-2027 COM/2024/162 final.
([10]) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13454-Evaluarea-intermediara-a-programului-Erasmus+-2021-2027-si-evaluarea-finala-a-programului-Erasmus+-2014-2020_ro.
([11]) JO C 189, 5.6.2019, p. 1.
([12]) Punctul [42] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9134-2023-INIT/ro/pdf.
([13]) https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261884/Review+of+the+9+cycles+of+the+EU+Youth+Dialogue+%282010-2022%29+executive+summary.pdf/b95d939d-ffd2-382c-68f7-5597557d4e20?t=1708012066530.
([14]) Punctul 9d: JO C 189, 5.6.2019, p. 1.
([15]) Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre reuniți în cadrul Consiliului de stabilire a orientărilor privind guvernanța Dialogului UE cu tinerii, punctul 9.
([16]) Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind rezultatele celui de al nouălea ciclu al dialogului UE cu tinerii, punctele 12 și 19: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9134-2023-INIT/ro/pdf.

2.5. Deliberările importante privind monitorizarea și diseminarea rezultatelor dialogului UE cu tinerii au fost recent sprijinite de Președinția belgiană a Consiliului UE. Fiind unul din rezultatele celui de al 10-lea ciclu al DUET, *Concluziile Consiliului privind societăți favorabile incluziunii pentru tineri* au fost adoptate în mai 2024, subliniind importanța monitorizării, urmăririi și evaluării rezultatelor EUYD (punctul 47). În plus, Președinția belgiană a Consiliului UE a organizat o reuniune a Consiliului UE pentru tineret, care a reunit miniștrii tineretului din toate cele 27 de state membre, reprezentanți ai instituțiilor UE, ai consiliilor naționale de tineret și ai YFJ. Participanții prezenți au discutat și aprobat în mare măsură sprijinul pentru instituirea unor mecanisme de monitorizare și feedback prin intermediul cărora rezultatele dialogului UE cu tinerii să fie colectate și diseminate în rândul tinerilor.

2.6. CESE invită Consiliul și reprezentanții guvernelor statelor membre, în conformitate cu principiul subsidiarității și în limitele competențelor lor respective, să ia în considerare o abordare unitară și sistematică a monitorizării și difuzării rezultatelor dialogului UE cu tinerii, sub formă de orientări. CESE recunoaște că astfel de orientări pot sprijini îndeplinirea obiectivelor DUET și pot spori deschiderea, transparența și responsabilitatea față de zeci de mii de tineri care participă la procesele DUET și față de milioanele de persoane pentru care rezultatele și impactul sunt relevante. De asemenea, ele pot crea o bază pentru a monitoriza constant dialogul UE cu tinerii pe termen lung și pentru a evalua calitatea, contribuind astfel la elaborarea de politici bazate pe date concrete și la dezvoltarea bazată pe dovezi a DUET însuși în viitor.

2.7. Pentru a atinge obiectivele menționate mai sus privind transparența și participarea semnificativă la Strategia UE pentru tineret, CESE invită statele membre și Comisia ca, în conformitate cu principiul subsidiarității și în limitele competențelor lor respective, să ia măsurile necesare pentru a monitoriza politicile și alte rezultate și impacturi și a disemina toate informațiile colectate. Printre obiectivele monitorizării și diseminării se numără sprijinirea sensibilizării cu privire la rezultatele și impactul dialogului UE cu tinerii, extinderea și aprofundarea expertizei tinerilor cu privire la subiectele abordate în DUET, furnizarea unei baze pentru diverse eforturi de evaluare legate de DUET, contribuția la transparența proceselor democratice din Uniunea Europeană și consolidarea încrederii între tineri și instituțiile democratice. Toate aceste obiective sunt în concordanță cu deliberările actuale ([17]).

2.8. Prezentul aviz din proprie inițiativă se bazează pe rezultatele unui sondaj elaborat de consilier și de raportorul avizului, ale unor mese rotunde, ale unor consultări individuale sau de grup și ale mai multor dezbateri ale grupului de studiu al CESE. Toate aceste activități au reunit actori relevanți ai DUET, cum ar fi consiliile naționale de tineret, reprezentanți ai statelor membre ale UE implicați în președințiile Consiliului UE, reprezentanți ai instituțiilor UE (de exemplu, coordonatorul UE pentru tineret), experți în comunicare și analiză (de exemplu, Eurodesk, cercetători pentru tineret implicați în DUET) sau organizații internaționale de tineret (de exemplu, YFJ).

3. **Observații specifice**

3.1. Comisia și statele membre ar trebui să sprijine gestionarea pe termen lung, durabilă și funcțională a DUET, inclusiv instituirea unor procese de memorie instituțională și de consolidare a capacităților. Acest lucru ar putea fi realizat prin instituirea unui secretariat al DUET pe termen lung, care să sprijine procesele DUET în transferul de la o președinție la alta, prin furnizarea continuă de expertiză, administrare și gestionare a datelor și chiar de servicii de consolidare a capacităților în ceea ce privește DUET pentru GCE. Un astfel de secretariat al DUET s-ar putea baza pe expertiza actorilor relevanți deja activi în procesele DUET, de exemplu prin reunirea unui organism internațional condus de tineri cu expertiză relevantă în domeniu (de exemplu, actori sezonieri, cum ar fi Forumul European de Tineret), un organism de experți în informațiilor pentru tineret (de exemplu, organizații cu un istoric excelent în a furniza informații tinerilor la nivel european, cum ar fi Eurodesk) și un reprezentant al Comisiei Europene (de exemplu, un actor experimentat, cum ar fi coordonatorul UE pentru tineret).

([17]) Raport privind evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE pentru tineret 2019-2027 (COM/2024/162 final).

3.2. CESE consideră că monitorizarea rezultatelor politicilor DUET ar trebui realizată la nivelul UE și la cel al statelor membre. La nivelul UE, îmbunătățirea colectării informațiilor ar putea consolida monitorizarea diverselor activități legate de DUET. În acest scop, ar putea fi compilate următoarele informații: documente de politică create ca urmare a DUET (de exemplu, concluziile și rezoluțiile Consiliului) sau bazate pe rezultatele DUET (de exemplu, planuri de acțiune, strategii, inițiative și măsuri de politică) și dezbateri de orientare pe baza DUET sau inițiate ca urmare a acestuia (de exemplu, deliberări în cadrul reuniunilor directorilor generali pentru tineret, deliberări în cadrul Consiliului UE etc.). Coordonatorul UE pentru tineret, care lucrează în cadrul Comisiei în cooperare cu președințiile Consiliului, este potrivit pentru a monitoriza la nivelul UE rezultatele menționate mai sus și ar trebui puse la dispoziție destule resurse pentru a-l sprijini pe coordonatorul UE pentru tineret în această sarcină. La nivelul statelor membre ar putea fi compilate următoarele informații: documente de politică referitoare la rezultatele dialogului UE cu tinerii sau care se bazează pe acestea (de exemplu, politici naționale, strategii, planuri de acțiune etc.). Monitorizarea ar putea include și nivelurile regionale, acolo unde este cazul, mai ales în cazul în care regiunile sunt responsabile pentru anumite domenii de politică. Monitorizarea ar putea cuprinde atât măsuri obligatorii, cât și neobligatorii. În plus, claritatea distribuției rolurilor și responsabilităților este esențială, având în vedere complexitatea dialogului UE cu tinerii. Grupurile de lucru naționale ale DUET sunt potrivite pentru a monitoriza rezultatele DUET la nivel național și ar trebui puse la dispoziție resurse suficiente și îndrumare pentru a sprijini grupurile de lucru naționale în această sarcină ([18]). De asemenea, YFJ este potrivit pentru a sprijini GCE în coordonarea monitorizării DUET.

3.3. Fiecare document colectat ar putea fi descris pe scurt într-o notă care să explice aspectele următoare: numele documentului, autorul/originea (de exemplu, un organism specific din cadrul unui minister sau al unui departament al unei instituții a UE) și relevanța. Explicațiile privind *relevanța* unui document ar putea descrie pe scurt legătura dintre procesele sau rezultatele DUET, modul în care se bazează pe alte rezultate DUET sau se raportează la ele și dacă este obligatoriu sau nu.

3.4. De asemenea, ar putea fi colectate informații despre alte rezultate din domeniul participării politice a tinerilor. Astfel de rezultate ar putea cuprinde activități organizate pentru tineri și de către ei în legătură cu rezultatele sau procesele politicilor DUET (de exemplu, materiale video educative), schimbări structurale ale proceselor de participare politică a tinerilor legate de DUET (de pildă, o cooperare mai structurată și mai frecventă între organisme și ministere de tineret) și activități de monitorizare a implementării (de exemplu, proiecte din acțiunea-cheie nr. 3 a Erasmus+ legate de rezultatele DUET). Aceste rezultate trebuie considerate rezultate participative ale dialogului UE cu tinerii, pentru a le distinge de rezultatele politicilor descrise la punctele anterioare.

3.5. Colectarea informațiilor privind rezultatele dialogului UE cu tinerii ar putea fi realizată la intervale convenite în prealabil (de exemplu, o dată în timpul fiecărei președinții a Consiliului UE sau o dată pe an) și s-ar putea concentra asupra tuturor ciclurilor DUET – cel anterior și cel actual. Această abordare permite monitorizarea politicilor și a altor rezultate legate de un anumit ciclu DUET, dar create după finalizarea ciclului respectiv.

3.6. Trebuie creat un registru online în care documentele colectate să poată fi consultate, în conformitate cu platformele existente ([19]) și cu bunele practici actuale în domeniul prezentării datelor deschise. Un organism specializat în domeniul informării tinerilor (de exemplu, organizații cu un istoric excelent în a furniza tinerilor informații la nivel european, cum ar fi Eurodesk) ar putea fi însărcinat cu crearea și întreținerea depozitului de date, cu resurse suficiente. Registrul ar trebui să fie ușor de utilizat, deschis, gratuit, accesibil pentru căutări și actualizat periodic și ar trebui să conțină note de însoțire și documentele colectate care să poată fi descărcate. Registrul ar putea fi folosit și pentru rezultatele altor procese de participare a tinerilor de la nivelul UE, între care grupuri de dezbatere ale cetățenilor și activități ale CESE privind participarea tinerilor, registrul contribuind la coordonarea și consolidarea cunoștințelor în cadrul diverselor mecanisme ale UE de participare a tinerilor. Registrul ar crea o bază de dovezi și date pentru diseminarea și comunicarea activităților descrise mai jos, inclusiv – dar fără a se limita la – diverse evaluări, pregătiri pentru viitoarele cicluri DUET, rapoarte de sinteză, cum ar fi raportul trianual al UE privind tineretul, și activitatea organismelor de tineret specializate, cum ar fi Grupul platformei părților interesate din domeniul tineretului din UE ([20]). Ar putea fi elaborată o strategie de comunicare pentru a spori gradul de sensibilizare cu privire la registrul online în rândul părților interesate din cadrul DUET, al tinerilor și al organizațiilor de tineret în general, pentru a maximiza utilitatea registrului în sine, sprijinind astfel punerea în aplicare a recomandărilor din ciclurile anterioare ale DUET ([21]).

([18]) În conformitate cu dezbaterile actuale, a se vedea poziția Forumului European al Tineretului (YFJ): https://www.youthforum.org/policy-library/eu-youth-dialogue-grants.

([19]) CoE https://www.coe.int/en/web/youth/official-documents.
Portalul european pentru tineret https://youth.europa.eu/strategy/library_ro.
Portalul european pentru tineret privind dialogul UE cu tineriihttps://youth.europa.eu/get-involved/eu-youth-dialogue/previous-eu-youth-dialogue-consultations_ro.
Consiliul UE – Biblioteca digitală europeană a Concluziilor Consiliului https://www.consilium.europa.eu/ro/documents-publications/public-register/council-concl/.
Platforma Wiki pentru tineret https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki.

([20]) Grupul părților interesate din UE din domeniul tineretului urmează să fie înființat de Comisia Europeană: https://youth.europa.eu/strategy/euyouthstrategygroup_ro.

([21]) Document de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea intermediară a Strategiei UE pentru tineret 2019-2027 (SWD/2024/90 final).

3.7. Monitorizarea rezultatelor dialogului UE cu tinerii ar trebui să fie coordonată de GCE. În conformitate cu rolul său, așa cum este definit în rezoluția din 2019, GCE ar putea fi responsabil de colectarea datelor la nivel național și la nivelul UE, implicând părțile interesate enumerate mai jos. GCE ar putea asuma și prelucrarea și publicarea datelor, eventual sprijinită de secretariatul DUET permanent nou înființat (cf. punctul 3.2). Ar trebui puse la dispoziția nou-înființatului secretariat permanent al DUET resurse adecvate pentru a îndeplini aceste sarcini.

3.8. Monitorizarea impactului DUET ar putea fi efectuată în cooperare cu părțile interesate existente, cum ar fi Eurostat și alte organisme relevante. GCE ar putea elabora regulat rapoarte despre statisticile Eurostat privind rezultatele DUET cum ar fi planurile de acțiune concrete, politicile și inițiativele deja puse în aplicare și ar putea fi actualizate în secțiunea relevantă a registrului online. GCE ar putea elabora și rapoarte de evaluare și alte publicații care măsoară impactul diferitelor politici legate de DUET prin intermediul canalelor menționate mai sus și publicate în secțiunea relevantă a registrului online.

3.9. Diseminarea informațiilor privind rezultatele și impactul dialogului UE cu tinerii ar trebui să implice organizații cu un istoric excelent în furnizarea de informații tinerilor la nivel european, cum ar fi Eurodesk, să le valorifice capacitățile și să-i sprijine în păstrarea know-how-ului și în consolidarea capacităților. Ar putea fi instituită o strategie specifică de comunicare și diseminare a DUET, însoțită de resurse adecvate. Strategia de comunicare și diseminare a DUET ar putea asigura comunicări coerente și consecvente pe termen lung ale DUET, sprijinind DUET în cadrul diferitelor președinții ale Consiliului UE. Strategia de comunicare și diseminare a DUET ar putea avea ca scop diseminarea de informații privind rezultatele și impactul DUET, sensibilizarea tinerilor cu privire la procesele DUET în general (de exemplu în cooperare cu alte sectoare relevante, cum ar fi educația formală), încurajarea nou-veniților să participe activ la procesele DUET la nivel național (de exemplu, ca parte a consultărilor naționale) și la nivelul UE (de exemplu, în cadrul conferințelor UE pentru tineret și prin sprijinirea activităților de diseminare ale instituțiilor UE) și sprijinirea consolidării capacităților grupurilor de lucru naționale DUET. Strategia de comunicare și diseminare a DUET ar trebui să utilizeze diverse metode, formate și platforme de comunicare și ar trebui și să-i sprijine pe actorii de la nivel național ca multiplicatori și să utilizeze formate, limbaj și abordări incluzive.

3.10. Ar putea fi elaborate în mod regulat analize și rezumate ale evoluțiilor din cadrul DUET, atât în timpul unui anumit ciclu (și anume, sub un trio de președinții ale Consiliului UE), cât și pe termen lung (de exemplu, concentrarea pe un anumit subiect sau domeniu de politică și acoperirea sa pe parcursul mai multor cicluri). Acest proces ar putea fi coordonat de GCE și de organismul de experți care pune în aplicare strategia de comunicare și diseminare DUET și ar putea implica diverși actori, cum ar fi cercetători din cadrul corpului de cercetători europeni pentru tineret, coordonat de Parteneriatul UE-CoE pentru tineret, și cercetători și experți identificați prin cereri deschise de oferte, în cooperare cu Eurostat și alte organisme de experți la nivelul UE (de exemplu, componenta „Participare și informare” a SALTO) și în alte moduri.

Bruxelles, 18 septembrie 2024.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE